

JO SPAIN

ZES
DUISTERE
REDENEN

De Fontein

4 JUNI 2018

In de baai kon je niet zwemmen.

De mensen in de omgeving wisten dat wel.

De zeelui die in de loop van de jaren waren omgekomen in de baai van South County Wexford waren allemaal afkomstig geweest uit andere delen van de wereld. Ze hadden niets geweten van de gevaarlijke rotsen en de verraderlijke stroming van Spanish Cove, zo genoemd naar de eerst bekende slachtoffers – mannen van een schip van de Armada dat in een storm uit koers was geraakt en op de grillige kustlijn te pletter was geslagen.

De hele bemanning was verdronken, binnen het zicht van het strand.

Het getij had hun lichamen meegesleurd en tegen dezelfde rotsen gesmeten die ook hun schip noodlottig waren geworden. De scherpe stenen kleurden bloedrood.

Sommige mensen beweerden dat de zeelui door bovenaardse wezens naar de baai waren gelokt, hun dood tegemoet.

Andere culturen noemden ze zeemeerminnen, sirenes. Of in het Gaelic, *moruadh* – prachtige maar gevaarlijke demonen met ijskoude, knokige vingers en een greep als van verstrengeld zeewier.

Bijgeloof, folklore. Zulke verhalen hadden een lang leven in streken zoals deze, ver weg van de felle lichten en het moderne cynisme van de stad.

De familie die het jacht had gehuurd voor het feest op die bewuste avond woonde hier al jaren. De gedachte zou nooit bij hen zijn opgekomen om zich uit te kleden en in de baai te gaan zwemmen.

Inmiddels had die familie zich verzameld op het kantoor van de havenmeester, met dekens en isolatiedekens om hun schouders geslagen. Haveloos, koud en in shock.

Negen van hen waren aan boord gegaan, slechts acht levend teruggekeerd.

Eerder die avond was er vuurwerk afgeschoten. De muziek was tot op de wal te horen geweest. Er waren hele kisten champagne aan boord gebracht, heerlijke hapjes. Aan alle voorwaarden voor een luxe avondje op zee was voldaan.

Het was een langverwachte reünie. Een broer die tien jaar geleden uit hun leven was verdwenen, tot diep verdriet van iedereen, was weer thuisgekomen.

Aan het feest ter gelegenheid van zijn terugkeer kwam abrupt een eind toen er een lichaam uit het water werd gehaald. Een dode.

Het hoofd van het slachtoffer vertoonde de sporen van een zware klap. Het water had het meeste bloed al weggespoeld uit de diepe wond, zo diep dat het witte bot van de schedel zichtbaar was.

Het leek heel goed mogelijk dat een dwarsmast of een ander beweegbaar onderdeel van de boot het slachtoffer had geraakt, waardoor hij zijn evenwicht had verloren – behalve dat het dek waar hij vanaf was gevallen vrij leek van zulke gevaren.

De man had gedronken, dus kon hij ook zijn gevallen, met zijn hoofd ergens tegenaan, waardoor hij op een of andere manier over de reling was gestort, hoewel die daar te hoog voor leek.

De brigadier van de recherche die het onderzoek leidde, wilde weten of het slachtoffer symptomen had vertoond van duizeligheid, verwar- ring of andere aandoeningen. Of was hij misschien depressief geweest?

Wat had zich precies afgespeeld voordat er alarm werd geslagen? Er lag veel gebroken glas aan dek. Twee van de broers hadden gevochten, te oordelen naar hun bloedneuzen en blauwe plekken.

De rechercheur, die nu in Wexford woonde, kwam hier oorspronke- lijk ook vandaan en kende de familie nog van vroeger. Hij had kunnen vragen om van het onderzoek verschoond te blijven, maar in een klein, afgelegen dorp als dit, waar iedereen alles van elkaar wist, was het soms een voordeel voor de politie om als dorpsgenoot te worden beschouwd.

Bovendien was het toch al een drukke nacht voor de regionale politie, door twee ernstige incidenten verderop in het district. Er was niemand anders beschikbaar, deelde zijn chef hem vrolijk mee.

De zaak zou wel snel genoeg worden opgelost. Een ongeval, immers?

Nietwaar? De familie troostte elkaar toen ze zaten te wachten om hun verklaringen af te leggen. Maar die solidariteit leek wat geforceerd. Hun broer was teruggekeerd, maar nu waren ze hun vader kwijt: Frazer Latimer, eenenzestig jaar oud, geboren in Schotland maar het grootste deel van zijn leven woonachtig in Ierland, was dood. Zijn kinderen keken elkaar aan en vroegen zich iets af.

Wie van hen had hem vermoord?

EEN WEEK EERDER

CLIO

Adam is terug.

Die woorden galmden nog na in haar hoofd.

Zo nonchalant uitgesproken, alsof hij even naar de Four Star Pizza was geweest en teruggekomen met een familiepizza met extra pepperoni.

Of na een lange dag hard werken eindelijk thuis, het licht van zijn koplampen op de oprit.

Adam is terug.

Het was niet gezegd met de nadruk die het verdiende, de ernst van het feit dat hun broer al tien jaar werd vermist en in het ergste – of het beste – geval waarschijnlijk dood was.

Clio's oren suisden nog na van het telefoontje waarmee Ellen haar op de hoogte had gebracht.

Adam is terug.

‘Weet hij het over mam?’ had Clio gevraagd. ‘Weet hij wat hij heeft gedaan?’

Ooit was er een familie, een vader, een moeder en zes kinderen. Ze woonden in het mooiste deel van Ierland, in een prachtig huis op een heuvel, en ze waren rijker dan iedereen die ze kenden. Rijk in ieder opzicht, maar vooral in de belangrijkste betekenis. Ze hadden klasse, ze hadden status, ze hadden elkaar.

Totdat het allemaal naar de bliksem ging.

Clio pakte de foto van de Lattimers in gelukkiger tijden: de hele familie op het strand.

Haar ouders zaten op dunne, gestreepte handdoeken. Kathleen lachte spontaan, Frazer wat minder enthousiast, maar zelfs hij leek van het uitstapje te genieten. Clio's zussen, Kate en Ellen, beschutten hun ogen

tegen de zon en keken even op van de mooie schelpen waarmee ze het reusachtige zandkasteel versierden dat Adam had gebouwd. Adam grijnsde tevreden, met een blik die paste bij zijn ongecompliceerde karakter. James was in zichzelf gekeerd, zoals gewoonlijk, en likte nog aan een ijsje waarmee hij veel langer deed dan zijn broers en zussen. Ryan trok op het laatste moment een raar gezicht, loensend, met uitgestoken tong en zijn vingers in zijn oren.

En dan was er Clio zelf, een mollig klein ding op de eerste rij, de baby van de familie, door iedereen aanbeden.

Wie had die foto eigenlijk gemaakt? Ze was te jong om het zich te herinneren. Waarschijnlijk oom Danny.

Ze borg de ingelijste foto in haar reistas.

Daarna liep ze de kamer nog eens rond.

Het was jaren geleden dat Clio dit had gedaan – afscheid nemen van levenloze dingen.

Dag bed. Dag zithoek. Dag kleerkast. Dag trap.

Een kleine dwangneurose in een verder zo chaotisch bestaan.

Voor het laatst liet ze haar blik door het kleine appartement glijden. De krappe maar functionele kitchenette met de pan op het tweepitsfornuis, de bodem nog geblakerd van die keer dat ze dronken was en popcorn wilde maken zonder een druppel olie. Het eenpersoonsbed met de gebroken lattenbodem. Ze had er kistjes onder gezet, maar het kraakte nog steeds vervaarlijk als er eens iemand bij haar lag. De gebarsten ruit, waardoor de geluiden van Bleecker Street dag en nacht naar binnen sijpelden en haar eraan herinnerden dat ze, hoe eenzaam ook, altijd werd omringd door andere mensen.

Dit was haar wereld. Tegenwoordig kon je niet eens in de buurt van Greenwich Village wonen voor de huur die Clio voor dit appartement betaalde. Maar toen ze hier vier jaar geleden aankwam, op de aanvallige leeftijd van eenentwintig jaar, had haar toenmalige vriendje deze studio met vaste huur al van een vertrekkende expat overgenomen. En Clio was er nooit meer weggegaan.

In die tijd zei haar vriend nog dat ze nooit zou wennen aan New York. Clio was gewend om 's nachts in het pikkedonker te slapen, met een deken van sterren boven haar hoofd en een achtergrondgeluid van meeuwen en kabbelende golven.

Bleecker Street betekende sirenes, sloophamers, nachtclubbezoekers en claxons.

Ten slotte was het de vriend die naar huis vluchtte en Clio die bleef. Ze werkte in allerlei bars en restaurants, als werkster of wat dan ook, als het maar contant geld opleverde.

Ze hield zichzelf voor dat ze niet veel geld nodig had als de vaste kosten maar waren gedekt.

Wandelen langs de Hudson was gratis. De musea en bibliotheken van de stad hadden regelmatig een open nacht. Shows kon je ook voor de halve prijs bekijken als je in de rij wilde staan of iemand van de snackbalie kende. En de drank stroomde rijkelijk als je met de juiste barman het bed in dook.

Het zei veel over haar karakter dat ze de positieve kanten bleef zien. De meeste mensen die op hun eenentwintigste verjaardag meer dan vijftigduizend euro door de neus was geboord en hetzelfde hadden moeten doorstaan als zij, zouden een beetje verbitterd zijn geraakt.

Clio ritste haar reistas dicht en keek nog één keer om zich heen.

Ze had echt een nostalgisch brok in haar keel.

Hier, in dit kleine appartement in die grote stad, had ze haar onafhankelijkheid gevonden. Haar rust. De ruimte om gewoon Clio te zijn en niet *Clíodhna Lattimer, de jongste van het stel, dochter van Frazer en Kathleen, zus van... nou ja, je kent ze.*

Makkelijk was het allemaal niet geweest. Op een zeker moment zelfs één grote ellende. Maar zelfs gevangenen hebben moeite hun cel te verlaten en de buitenwereld te trotseren.

Na een tijdje raakt het medegevoel bij andere mensen op, zei iemand ooit tegen haar. Ze zijn wel bereid om even naar je pijn en verdriet te luisteren, maar dan gaan ze weer door met hun eigen leven. Niemand blijft lang in het gezelschap van een slachtoffer.

Dus zou ze geen mens ooit de volle waarheid vertellen over wat haar overkomen was.

Clio pakte de witte rechthoekige envelop die ze op het bed had gelegd. Ze had de brief uit zijn oorspronkelijke envelop gehaald. Deze was blanco, zonder naam of adres.

Die brief was het begin geweest, de verklaring voor alles.

Ze had zichzelf beloofd dat ze hem weg zou gooien. Als iemand wist

dat ze hem nog had, als ze hem lazen, zouden ze te weten komen wat zij ook wist. Maar ze kon hem niet vernietigen. Steeds opnieuw moest ze die woorden lezen om zich te blijven herinneren waarom ze terugging naar Spanish Cove.

Ze borg hem in haar handtas en pakte de reistas en de rolkoffer die al haar wereldse bezittingen bevatten. ‘Vaarwel, woning,’ zei ze, met een snik in haar stem. En ze vertrok.

Het gekrijs van vliegtuigen die afremden op de landingsbanen van de luchthaven JFK.

Een lange rij taxi’s; een brede grijze wand van stenen gebouwen; terminals met veel glas; een menigte reizigers, verveeld of met grote ogen.

En binnen, in een klein kantoor, een vrouw van vijftientig die deed alsof het haar allemaal niets kon schelen maar inwendig stond te trillen als een klein kind.

‘Het is Clio. Net als die auto, Clio. Weet u wel, de Renault Clio? Niet zoals Cleo, de koningin. Maar zo spreek je het wel uit.’

‘Hier in uw paspoort staat Cleed-na... Clee-odd-ha-na, mevrouw.’

‘Het is Clíodhna. Cli-o-na. Daarom gebruik ik Clio. Allemachtig, gaat dit nog lang duren? Hoort u de mededelingen wel? Dat is mijn vlucht, verdomme, die wordt omgeroepen.’

‘Mevrouw, zou u uw taal wat willen matigen?’

De grote zwarte ogen van de beambte boorden zich in die van Clio. Ze voelde haar wangen gloeien en was de eerste die haar ogen neersloeg. Dit kleine verhoorkamertje waar ze terecht was gekomen nadat ze uit de rij voor de paspoortcontrole was gehaald voelde nu al als een gevangenis. Clio wilde weg.

‘U wordt door de terminal naar uw vlucht begeleid. U blijft in de boarding lounge. Daarna zult u...’

Clio luisterde niet meer. Ze had geen rechten, geen argumenten.

Ze was niet langer welkom in het machtigste land ter wereld en nu werd ze onder begeleiding het land uitgezet. *Make America great again.* Deporteer Clio Lattimer.

Het was niet haar schuld dat het vliegtuig vertraging had. Een klein technisch mankement moest op het laatste moment nog door Aer Lin-

gus worden verholpen. Clio probeerde dat duidelijk te maken aan Betty, de veiligheidsbeambte die haar was toegewezen, in de hoop dat Betty zou stoppen met die woedende blikken. De vrouw was gebouwd als een tank, leek geen mens te vertrouwen en ondermijnde nog verder het sarcastische 'Fijne dag' waarmee haar voorganger afscheid had genomen toen Clio naar de gate werd geëscorteerd.

Nu ze hier aan de sushibar van terminal 2 zat – omdat Betty wel inzag dat Clio het recht had om te eten, zolang ze het terrein van de luchthaven maar niet verliet – vertelde ze het hele trieste verhaal aan een man uit County Galway, die op de kruk naast haar zat.

'En hun drugshond maakte een ladder in mijn panty toen hij langs me heen liep met dat rare ding op zijn rug,' zei ze. En ze draaide zich om naar haar bewaker. 'Waar of niet, Betty? Moet hij echt zo dicht bij je komen? Ik bedoel, als hij bijna in je moet klimmen om die drugs te kunnen ruiken, wat heb je dan aan het stomme beest?'

De man uit Galway – hoe hij heette wist ze al lang niet meer – bloosde bij de zichtbare ergernis van de veiligheidsbeambte en bestelde haastig nog twee wodka-tonics bij de barman. Ze kwamen bijna onmiddellijk, op keurige vierkante servetjes. Clio sloeg haar glas achterover als een volleerde alcoholist. Betty kneep haar lippen samen. Waarschijnlijk had ze drie kinderen thuis en wilde ze zo snel mogelijk klaar zijn met haar dienst zodat ze nog even boodschappen kon doen bij de Stop & Shop. Clio kreeg bijna medelijden met haar.

'Waarom ga je eigenlijk terug?' vroeg de man naast haar. 'Je kon toch weten dat ze je uit de rij zouden halen op JFK. Een sterfgeval of zo?'

'Als jij nog twee borrels bestelt, ga ik even plassen,' zei Clio en ze draaide haar kruk rond. 'Oké, Betty? Gaan wij meiden even onze neus poederen?'

De vrouw trok haar wenkbrauwen zo hoog op dat ze bijna onder haar haarlijn verdwenen. Als dat oponthoud bij Aer Lingus nog langer duurde, vermoedde Clio, zou Betty haar gewoon op een willekeurig vliegtuig zetten, waarheen dan ook, om maar van haar af te zijn.

En misschien was dat niet eens zo'n slecht idee.

'Nog een wodka voor de dame op haar geheimzinnige reis naar huis,' zei de man uit Galway met een grijns.

'O,' zei Clio, 'zo geheimzinnig is het niet. De verloren zoon is terug.'

Mijn broer. Tien jaar geleden is hij verdwenen en nu stond hij opeens voor de deur.'

Ze sprong van haar kruk.

'Jezus,' zei haar buurman, van zijn stuk gebracht door die onverwachte wending. 'Verdwenen, zeg je? Waar was hij dan?'

'God mag het weten.'

'En hij kwam zomaar terug? Niet te geloven. Dus daarom ga je naar huis. Dat kan ik me voorstellen. Je kan niet wachten om hem te zien, neem ik aan.'

Clio kreeg het heel even benauwd en hapte naar adem.

'Eerlijk gezegd,' antwoordde ze, 'had hij beter dood kunnen zijn.'

L A T E R

‘Hoe dronken was je eigenlijk vanavond, Clio?’

‘Hoezo? Klink ik dronken?’

De politiemann zuchtte. ‘Nee, niet nu,’ zei hij. ‘Eerder, bedoel ik. Op het feestje.’

‘Maakt het iets uit?’ Clio haalde haar schouders op. ‘Ik zat niet aan het roer van de boot.’

‘Maar iedereen dronk. Zo is het toch?’

‘Ja, zo ongeveer. Wat wil je daarmee zeggen?’

‘Ik probeer een beeld te krijgen van de sfeer. Waren de mensen vrolijk door de drank? Of eerder gespannen?’

‘O, juist. Omdat je denkt dat er een geweldige ruzie was en papa daarbij betrokken raakte. Nou, nee dus. James en Adam hadden ruzie, dat is waar, maar pap was daar niet bij. Niemand heeft hem overboord zien gaan.’

‘Hoe weet jij dat, als je dronken was?’

Clio knipperde met haar ogen. ‘Wanneer kunnen we naar huis?’ vroeg ze.

‘Als ik alle verklaringen heb. Neem me niet kwalijk, Clio, maar ik heb het gevoel dat ik alles uit je moet trekken. Het zal de schok wel zijn, of het gevolg van de drank. Ik zeg niet dat je het onderzoek opzettelijk dwarsboomt, want dat is strafbaar, zoals je weet. Maar wat de reden ook mag zijn, ik moet weten wat er op die boot gebeurd is.’

‘Je kunt ons niet de hele nacht hier houden.’

‘O ja, dat kan ik wel.’

Clio fronste haar wenkbrauwen

‘Dus James en Adam hadden ruzie, en er vielen klappen,’ zei de rechercheur. ‘Maar je vader heeft met niemand ruzie gemaakt?’

Clio zakte een beetje in elkaar op haar stoel. Vooruit dan maar. ‘We hadden allemaal wel wat gedronken, behalve Ryan. En de sfeer was een beetje gespannen. Tien jaar lang hadden we geleerd te leven met het verdriet van Adams vermissing, en opeens, binnen een week, werden we geconfronteerd met het nieuws dat hij nog springlevend was en moesten we het feit verwerken dat hij met opzet was verdwenen! We waren toch al niet gelukkig met dat feestje. En papa maakte niet echt ruzie met iemand in het bijzonder, maar –’

‘Wat?’

‘Niks.’

De politiemannam haar aandachtig op. ‘Oké. Even terug naar het begin. Waarom waren jullie allemaal teruggekomen naar Spanish Cove?’

‘Luister je wel? Adam was –’

‘Ja, ik weet dat jullie broer opeens was opgedoken. Dat is nogal wat. Maar ik hoor ook dat jullie kwaad op hem waren. En toch hebben jullie heel veel moeite voor hem gedaan, meteen al. Ryan moest helemaal uit Italië komen. James en Kate hebben allebei een volledige baan en een druk leven in Dublin. Jij kwam zelf uit Amerika, en dat was nog een heel gedoe. Hij had ook naar jullie toe kunnen komen, in plaats van andersom. Jullie hadden kunnen skypen om de reünie te plannen. In plaats daarvan lieten jullie alles uit je handen vallen.’

Clio beet op haar lip. Er zat niets anders op. Ze moest de waarheid vertellen.

‘We... we hadden geen keus,’ zei ze. ‘En ik wilde toch al weg uit New York.’

‘Waarom?’

‘Omdat ik... daar niet meer gelukkig was.’

‘Nee, ik bedoel waarom hadden jullie geen keus?’

‘O, dat kwam door papa, zoals gewoonlijk.’

‘Hoe dan?’

Een stilte. Toen een glimlach. ‘Hij dreigde ons geld in te houden.’

‘En deed hij dat regelmatig?’

‘Sorry?’

‘Zoals gewoonlijk, zei je. Gebeurde dat wel vaker?’

‘Dat papa ons met geld chanteerde? Jawel.’

‘Juist.’ De politieman keek eens op zijn aantekeningen. ‘Vonden jullie dat vervelend, dat je vader jullie zo... hoe zal ik het zeggen... manipuleerde?’

‘Ik was eraan gewend.’ Clio haalde haar schouders op.

‘Waarom ben je dan geëmigreerd?’

Clio zweeg.

Ze had geen zin hem de héle waarheid te vertellen.

Lees verder in *Zes duistere redenen*

Van Jo Spain verschenen:

Ik beken

Iets te verbergen

Zes duistere redenen

Eerste druk maart 2021

Oorspronkelijke titel *Six Wicked Reasons*

Oorspronkelijke uitgever Quercus Editions Ltd, an Hachette UK company

Copyright © 2020 Joanne Spain

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2021 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Jan Smit

Omslagontwerp Marry van Baar, gebaseerd op het ontwerp van The Brewster Project Limited

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 5328 0

ISBN e-book 978 90 261 5329 7

ISBN luisterboek 978 90 261 5330 3

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.